

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Forma omnem haeresim abiurandi per illum, qui propria confessione est in
haeresi deprehensus & paenitet, & alias non est relapsus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Panno, seu tela crocea lōgitudinis trium palmorum, & ex transuerso duorum, & latitudinis medij palmorum.

Practica.

Quibus omnibus sic dispositis, & adueniente die ad abiurandum præfixa, statim in principio Missæ ponetur abiurandus in sede seu bastimēto prædicto in alto, in populi medio, seu in loco, in quo possit libere ab omnibus intueri, circumdantibus eum curia secularis, seu ecclesiastica ministris: & stabit discooperto capite, & dicto Euāgelio (vt est moris) Inquisitor prædicabit, detestādo & reprobando illam hæreticam prauitatem, seu illas in qua, vel in quibus abiurandus confessione propria est deprehensus. Quo sermone finito, Inquisitor dicit hæc verba, vel similia in effectu: Ille, qui est hic in alto positus, incidit in hæresim cōtra quā vobis prædicaui, & illam tenuit, & circa illam multum offendit: quod autem ita sit, vos audietis. Quibus dictis mādēt notario statim ibi, vel religioso, vel clerico ibi in ambone præsentis, cui tradidit cedula, culpas illius abiurandi continentem, quod legat illam, & ille statim obtemperabit: Cedula autem, seu scriptura erit tenoris sequentis.

Forma cedulae legendæ in publico crimine illius continentis, qui habet hæresim abiurare.

190 **I**sta sunt culpa & mala opera contra fidē catholicam, quæ gessit talis hic præsens, quæ confessus est in iudicio se cōmississe ore proprio, medio iuramento.

In primis confitetur ore proprio & medio iuramento, quod tot annis stetit, & perseuerauit in ista hæresi, & errore: *exprimantur.*

Item confitetur, quod in dictam hæresim incidit in hunc modum: *dicatur.*

Item cōfiteretur, quod dogmatizauit, & pluries induxit plures ad eandem hæresim per hunc modum: *dicatur, & sic explicentur eius culpa omnes.*

Quibus lectis si Inquisitor videat eum certis indicijs bene conuersum ad fidem, & præsumat quod veritate interrogatus publice nō negabit, interrogabit eum dicens: stāt ne ista omnia in veritate sicut lecta sunt? & eo respondēte quod sic, adiungat: Vis tu in istis hæresibus perseuerare; quod si feceris, damnaberis in æternū, & perdes etiam nunc corpus tuum: vel eas abnegare & abiurare, vt possit animam tuam saluare & vitā corporalem præseruare? Quo dicente, nolo in istis stare, sed volo libenter illas abnegare, & reuocare; dicit Inquisitor, sano consilio adhefisti.

Si autē Inquisitor hæsitet, an ille sit bene conuersus, & dubitat, quod si interrogetur lectis culpis, an ita stet in veritate, quod ipse cōmiserit illas, quod negaret veritatē, & se ibi excusaret propter verecūdiam, & populus scandalizaretur: in illo casu non curet eum interrogare, an illa quæ sunt lecta ita stent in veritate nec ne: sed illis lectis interroget eum (vt est dictum) si vult in illis hæresibus stare, vel ipsas abnegare, & abiurare, & responso, quod abnegare, & abiurare: tūc po-

netur coram ipso abiurando liber Euāgelio, quo factō, deposito capucio, & genibus ibi flexis, ac manibus ad librum positis, leget ipse, si scit legere, abiurationem: alias notarius, vel religiosus aliquis, seu clericus, per orationes breues illa eadem replicante per hunc modum: Nam notarius dicit in vulgari: Ego talis, de tali loco, talis diocesis: & abiurans replicabit: Ego talis, de tali loco, illa exprimendo. Notarius coram vobis dominis Episcopo & Inquisitore: Et abiurans eadem replicabit: & sic de alijs. & quilibet dicat ita alta voce, vt quilibet discernatur. Abiuratio autē talis erit.

Forma omnem hæresim abiurandi per illum, qui propria confessione est in hæresi deprehensus, & penitet, & alias non est relapsus.

Ego talis de tali loco, talis diocesis in iudicio personaliter constitutus, coram vobis dominis Venerabilibus N. Episcopo talis ciuitatis, & Fratre N. Inquisitore hæreticæ prauitatis in terris talis dñi ditioni subiectis, a sancta sede Apostolica specialiter delegato, sacrosanctis Euāgelij positis coram me, eisq; proprijs manib. per me tactis; iuro me credere corde, & profiteor ore illam sanctam fidem catholicam & Apostolicam, quā sancta Romana Ecclesia credit, profiteor, prædicat, & obseruat: & consequenter abiuro, reuoco, detestor, & abnego omnem hæresim cuius eunque sit conditionis & sectæ extollētem se ad uerius sanctam & Apostolicam Ecclesiam.

Item iuro me credere corde, & profiteor ore, quod sic & sic: *explicitur articulus catholicus, contrarius illi hæresi, in quam se confessus est incidisse. vt verbi gratia, si confessus est incidisse in illā hæresi, quod dominus noster Iesus Christus non fuit verus Deus, sed homo purus, abiuret sic.*

Item iuro me credere corde, & profiteor ore, quod dñs Iesus Christus beatæ Mariæ semper Virginis filius, fuit verus Deus; genitus de Deo patre æternaliter, & verus homo ex Maria Virgine cōceptus, & natus tēporaliter: Et cōsequēter abiuro, abnego, detestor, & reuoco illā hæresim damnatam per sacrosanctam Ecclesiam, quæ falso ac mendaciter asseuerat, quod dominus Iesus nō fuit verus Deus, sed homo merus & purus, in hæresim ego miser incidisse, & tenui, & illi didi per annos totaque dogmatizauit, docui & defensaui: Cuius rei me poenitet corde toto. Et si in plures hæreses se incidisse est confessus, abiurabit quamlibet singillatim per modum statim dictum.

Item iuro pariter & promitto, quod deinceps nullam hæresim prædicarum, seu aliam qualēcumque tenebo, credam nec adhærebo, nec dogmatizabo alicui, nec docebo, nec instruam quēcumque; de aliqua hæresi prauitate, nec libros hæreticales scienter habebō: immo iuro & promitto, quod si sciuerō aliquem esse infectum aliqua hæresis labe, seu aliquem dogmatizare, doceat, aut

aut quemquā instruere in aliqua hæresi, vel errore, seu libros, vel scripturas hereticas habere, quā citius cōmode potero vobis domino Episcopo, vel Inquisitori, seu alteri successorum vestrorum, vel alicui vicariorum vestrorum, vel illorum, renūtiabo & intimabo.

Item iuro pariter & promitto, quod pœnitentiam per vos mihi iniungendam prædictis nō refutabo, nec contraveniam in aliquo, immo pro vitibus adimplebo.

Item iuro pariter & promitto, quod nō fugiā nec absentabo me, nisi de vestro beneplacito, licentia & assensu; immo iuro & promitto, quod quādocunque & quotiescunque requisitus fuero per vos, seu alterum vestrum, seu vicariorum vestrorum, ac successorum vestrorum, aut eorū vicariorum alterius nomine, vel mādato, quam citius commode potero, me personaliter præsentabo; sic me Deus adiuet, & hæc Euangelia sacrosancta. Quod si cōtra prædicta iurata, vel abiurata, seu eorum aliquod (quod Deus auertat) fecero in futurū, haberi volo protinus pro relapso; ac penīs relapsi de iure debitis, me nunc pro tūc obligo & adstringo, quatenus illis plectar, si & quando probatum exiterit legitime in iudicio, seu me confessum, contra nunc iurata & abiurata, aliqua commississe.

Sit autem circumspēctus, & cautus notarius, q̄ scribat in actis, seu processu, quod prædictus abiuravit tanquam deprehensus in hæresi propria confessione, vt si relabatur, pœna relapsi debita puniatur.

Facta autem prædicta abiuratione Inquisitor poterit ei qui abiuravit, talia verba dicere in effectu: Charissime, in eo q̄ abiurasti, sano consilio adhæstisti, quia euasisti infernū, & introibis, Deo adiuuante si volueris, paradysum: sed præmoneo, quod sis cautus, & in agendis, loquendo & cōuersando: nam si de cetero prolabi inuentus fueris in quamcumque hæresi, vel errore, vel eis, vel ei quos vel quem seiueris esse in aliqua hæresi vel errore, de cetero fauorem in hæresi præstiteris, sine misericordia traderis curiæ seculari, vltimo supplicio ferendus: quare tibi consulo, q̄ sis cautus, & fugias haréticos & suspiciones, & semper associes viris catholicis atq; bonis, & qui suspecti de fide nullatenus habeantur.

Et quia iste, qui est sic deprehensus in hæretica prauitate, est ex cōmunicatus, iuxta c. Excommunicamus. 1. & 2. de heret. Et per abiurationē redijt ad gremium Ecclesiæ, ideo est ei absolutiois beneficium impendendum, iuxta c. Vt officium, in princip. de heret. li. 6. Quare post prædictam abiurationem poterit ei dicere Inquisitor: Fili, quia tu credidisti & hæstisti hæresib. sū prædictis, tu fuisti excommunicatus: quia omnis talis de iure est excommunicatus: sed nūc huiusmodi hæreses abiurasti, abnegasti, & reuocasti, ideo videris pœnitens, & cōuersus, propter quod ego absoluiam te à dicta sententiā excommunicationis, & restituiam te Ecclesiæ sacramentis, & amodo eris particeps bonorū Ecclesiæ; dūtāme attendas bene, quod de corde vero, & fide nō si

cta reuersus sis ad Ecclesiæ vnitatem, & serues ea quę tibi iniūcta per nos fuerint & mandata; alias non es absolutus: sed confido quod veraciter es conuersus, & tibi iniūgendam pœnitentiā obseruabis; ideo volo te absoluiere, flecte genua. Quo factō dicatur psalmus, Deus misereatur nostri. Kyrie eleison, &c. Pater noster, &c. Et ne nos, &c. Saluum fac seruum tuum, &c. Deus meus, &c. Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

PRÆTENDE Domine famulo tuo dexteram cælestis auxilij, vt te toto corde perquirat, & quā digne postulat, assequatur.

Oremus.

PRÆSTA quæsumus Domine hic famulo tuo, dignum pœnitentiæ fructum, vt Ecclesię tuę sanctę, à cuius integritate fidei deuiauerat, in hæresim incidēdo, dono tuę gratię, reformetur, Per Christum dominum nostrum. Amen.

Ei addat sic: Et ego auctoritate Apostolica, qua fungor in hac parte, absoluto te à sententiā excommunicationis maioris, qua fuisti innodatus, pro eo quia in damnatam hæresim credēdo incidisti, & restituo te sacramentis Ecclesiæ. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amē.

Quibus peractis dicat sibi Inquisitor: Fili, modo Ecclesiā sanctā Dei recepit te ad misericordiā, & es factus vnus de numero filiorum eius: sed vt melius caueas in futurū, & Deus indulgeat tibi tantum quod commisisti peccatū, & sis ceteris in exemplum, dominus Episcopus & ego iniungemus tibi pœnitentiā, non tantam quantam meruisti, sed talem qualem valeas sustinere: & terreatis si tibi dura videatur, quia si bene perseueres, nobiscum misericordiam inuenies. Et tūc Inquisitor iniungat notario, vel illi religioso, seu clerico, cui sententiā tradidit perlegendā ibi in ambone præsentis, quod legat eā, & statim ferretur sententiā per hunc modum.

Forma sententiæ contra eum, qui abiurauit vt hæreticus pœnitens.

Nos N. Episcopus talis ciuitatis, & Frater N. Nordinis Prædicatorum Inquisitor hæreticæ prauitatis, in terris talis domini ditioni, subiectis, à sancta Sede Apostolica specialiter delegatus.

ATTENDENTE S, q̄ tu talis de tali loco talis diocesis, fuisti nobis publica fama referēte, ac fide dignorū in siuatione, delatus de hæretica prauitate, & quod illa infectus fueris multis annis, in magnum tuæ animæ detrimentū: quæ delatio præcordia nostra acrius vulnerauit: Nos quibus incumbit ex officio nobis tradito, sanctā hęc catholicam in cordibus hominum complātare, ac prauitatem hæreticam ab eorū mētibus enervare. ¶ (volētes vt tenebamur & teneamur) in & super his certius informari, & videre si clamor ad aures nostras puenerat, veritate aliqua fulciretur, vt si sic veritas te haberet, puidem de salubri remedio opportuno: descendimus ad inquirēdum, testes examinandū, teq; vocandū:

§ Al. externi nare.